

ZA NAŠU ZEMLJU

Agrotim
VICTORIALOGISTIC

broj 17 / Maj 2014 / mesečnik

jer zemlja zaslužuje najbolje

Uspeh
novog sajta
Victoria Logistic
Agrotima

Novi
program
**mineralnih
đubriva**

Međuredna
kultivacija

reč urednika

Dragi prijatelji,

Dok budete čitali naš i Vaš 17. broj biltena „Za našu zemlju“, pod sojom, suncokretom i kukuruzom biće posejane sve planirane površine.

Na velikom broju parcela koje su posejane pre aprilskih kiša, uveliko se primenjuje korektivna zaštita herbicidima, sprovodi se kultiviranje radi razbijanja pokorice, a usevi izgledaju dobro.

Ono na šta sam ove godine posebno ponosna jeste to što su mnogi od Vas prepoznali naše angažovanje kojim Vam pružamo korisne informacije, savete i pomoć, kada Vam je ista potrebna. Komunikacija koju ostvarujemo kroz bilten, Call centar ili sajt **www.agrotim.rs** izuzetno je značajna za sve nas jer, jedni bez drugih ne možemo, i znamo da samo timskim radom možemo iskoristiti sve resurse kako bi na kraju sezone svi bili zadovoljni. Vi kao proizvođači roba i sirovina za industriju, mi kao prerađivači i prodavci proizvoda na zahtevnom tržištu EU.

Dragi prijatelji, sledi nam veoma zahtevan period. Sledi nam borba i opstanak sa velikom konkurencijom, primena knjiga polja i sledljivosti, borba sa posledicama vremenskih nepogoda koje su nas zadesile, pojavom pokorice, možda i presejavanja određenih površina pod sojom, suncokretom i kukuruzom. Ali uz timski rad koji smo započeli, i poverenje koje imamo jedni u druge, rezultati neće izostati, u to sam sigurna.

Jer i mi i naša zemlja to zaslužujemo.

Natalija Kurjak K

sadržaj

Aktuelno

KONKURSI	3
REKORDAN IZVOZ PŠENICE	4
ISKON ULJE	4
- PRESTIŽNO PRIZNANJE ZA KVALITET	
WWW.AGROTIM.RS	5
- USPEH NOVOG SAJTA	
CALL CENTAR VL AGROTIMA	5
SLAVI PRVI ROĐENDAN	
2/3 STAKLENIKA NEISKORIŠĆENO	5
IZVEŠTAJ SA BERZE	6
SVETSKE BERZANSKE AKTUELNOSTI	8

Info +

KOREKTIVNA ZAŠTITA	9
USEVA OD KOROVA	
PRIMENA AZOTNOG ĐUBRIVA FORTE	9
HERBICID CORUM	9
- SUZBIJANJE KOROVA U SOJI	
NOVI PROGRAM MINERALNIH ĐUBRIVA	10
ZA SEZONU 2014/2015	
VREMENSKA PROGNOZA	10

Primer dobre prakse

AGRO-ZRNO, PERLEZ	11
--------------------------	----

Sa terena

MEĐUREDNO KULTIVIRANJE	12
POVEĆANJE PRINOSA	13
PRIMENOM KULTIVIRANJA	
POTREBE RATARSKIH BILJAKA ZA VODOM	14
RĐA PŠENICE I UTICAJ KOLIČINE	15
AZOTA NA NJENU POJAVU	

Autori tekstova i saradnici

Marketing	Natalija Kurjak
AGROTIMA Victoria Logistic:	Marina Radić
Stručna služba	Radmila Filipović Duško Marinković
AGROTIMA Victoria Logistic:	Vladan Starovlah
Služba logistika roba:	Dragan Stevović

Poštovani čitaoci,

S obzirom da je saradnja jedna od osnovnih smernica našeg tima - pozivamo Vas da nam pošaljete svoje komentare, sugestije, pitanja i predloge šta biste još voleli da pročitate u narednom broju.

✉ mradic@victoriagroup.rs

☎ 021 4895 470, 021 4886 508

aktuelno

POKRAJINSKI SEKRETARIJAT ZA POLJOPRIVREDU, VODOPRIVREDU I ŠUMARSTVO

KONKURS ZA MALE PRERAĐIVAČKE KAPACITETE

Konkurs traje do 06.10.2014.

Predmet konkursa je proširenje privrednih aktivnosti na selu. Podsticajna sredstva će se koristiti za sufinansiranje adaptacije objekata za preradu poljoprivrednih proizvoda, nabavku opreme za preradu voća i povrća, grožđa, uljanih kultura, lekovitog, začinskog, aromatičnog bilja, pčelinjih proizvoda, košnica i pčelinjih društava.

Pravo na korišćenje podsticajnih sredstava imaju korisnici registrovani na teritoriji AP Vojvodine:

- Fizičko lice - nosilac i članovi registrovanih poljoprivrednih gazdinstava,
- Zemljoradnička zadruga, registrovano poljoprivredno gazdinstvo,
- Preduzetnik - fizičko lice upisano u Agenciji za privredne registre i registrovano poljoprivredno gazdinstvo.

Za realizaciju Konkursa za dodelu podsticajnih sredstava za sufinansiranje malih prerađivačkih kapaciteta u AP Vojvodini u 2014. godini predviđen je ukupan iznos do **46.277.915,00 dinara.** ■

JAVNI OGLAS ZA ODOBRAVANJE I KORIŠĆENJE PODSTICAJNIH SREDSTAVA ZA OBRADIVO POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE DATO U ZAKUP ZA 2014. GODINU

Konkurs traje do 30.05.2014.

Javni oglas za odobranje i korišćenje podsticajnih sredstava za obradivo poljoprivredno zemljište dato u zakup za 2014. godinu.

Sredstva podsticaja za izdavanje obradivog poljoprivrednog zemljišta u zakup iznose do **150.000.000,00 dinara.** Sredstva za realizaciju navedenih aktivnosti obezbeđena su u budžetu AP Vojvodine.

Korisnici sredstava su fizička lica (poljoprivrednici), nosioci i članovi registrovanog poljoprivrednog gazdinstva upisanog u Registar poljoprivrednih gazdinstava, koji su vlasnici poljoprivrednog zemljišta i:

1. imaju prebivalište na teritoriji AP Vojvodine,
2. koji su stariji od 65 godina i nisu korisnici penzije po

osnovu prava penzijskog i invalidskog osiguranja zaposlenih ili samostalnih delatnosti, osim korisnika penzije po osnovu prava poljoprivrednog osiguranika i korisnika invalidske penzije koji su to pravo stekli kao osiguranici poljoprivrednici (uslov u pogledu godina života ne odnosi se na korisnike invalidske penzije),

3. da su Ugovor o dugoročnom zakupu zaključili u periodu od 2010-2014,
4. daju u zakup obradivo zemljište na teritoriji Autonomne Pokrajine Vojvodine od najmanje 0,5 do najviše 10 hektara na period od najmanje 5 godina, od dana zaključenja Ugovora,
5. da Ugovor nije zaključen između članova istog registrovanog poljoprivrednog gazdinstva.

Dodatne informacije možete dobiti putem telefona **021/487-43-79.**

Tekst konkursa i obrazac prijave možete preuzeti sa sajta **www.psp.vojvodina.gov.rs.** ■

PROLEĆNA SETVA

Prema rečima **Vukosava Sakovića, direktora Udruženja "Žita Srbije"**, očekuje se da će suncokret biti zasejan na ukupno 175.000 do 180.000 hektara, soja na 160.000 do 165.000 hektara, a kukuruz na oko 1 do 1,1 milion hektara. ■

OBORILI SMO REKORD U IZVOZU PŠENICE

Srbija je u ovoj ekonomskoj godini oborila rekord u izvozu pšenice a uspela je i da povрати deo tržišta kukuruza koje je izgubila zbog prošlogodišnjih problema sa toksinima.

Podatak da je od žetve pšenice do sada izvezeno skoro 1,3 miliona tona, predstavlja apsolutni rekord svih vremena kada je Srbija u pitanju.

Prošlogodišnji problemi sa aflatoksinima uticali su na pad izvoza kukuruza iz Srbije na svetsko tržište, na koje se, uz težak i dugotrajan proces, polako vraćamo. Za šest meseci ove ekonomske godine, izveženo je oko 1,1 milion tona kukuruza.

Kalkuliše se da do nove berbe kukuruza Srbija može izvesti 2 miliona tona na tržište zemalja EU.

Treba istaći činjenicu da celokupno svetsko tržište kukuruza snabdeva desetak velikih multinacionalnih kompanija. Izgubljeno poverenje velikih kupaca u kvalitet robe sa srpskog tržišta potrebno je ponovo povratiti, a najveće oscilacije kod prodaje kukuruza iz Srbije su na tržištu severne Afrike, gde su se veliki potrošači u međuvremenu orijentalisali na rumunski i ukrajinski kukuruz, koji je i nešto jeftiniji. ■

ISKON ULJE DOBILLO PRESTIŽNO MEĐUNARODNO PRIZNANJE ZA KVALITET

Iskon ulje, fabrike Victoriaoil, članice Victoria Group, osvojilo je prestižnu nagradu „Superior Taste Award 2014“, koju dodeljuje ITQI - Međunarodni institut za ukus i kvalitet (International Taste and Quality Institute) iz Brisela, kao vodeća evropska organizacija koja testira i promovira prehrambene proizvode i napitke vrhunskog kvaliteta iz celog sveta.

Nagrada „Superior Taste Award“ predstavlja jedinstveni pečat kvaliteta u ukusu, koji daju lideri u oblasti hrane i pića - kuvari i somelijeri, nosioci Mišelinovih zvezdica. Prilikom ocenjivanja žiri posebno vodi računa o mirisu, izgledu, ukusu, ali i naknadnom ukusu, teksturi i brojnim drugim kriterijumima svakog pojedinačnog proizvoda.

Među nagrađenim proizvodima za 2014. godinu našli su se brendovi najvećih svetskih kompanija poput Karlsberga, Koka Kole, Unilevera ili Hajnikena, a Iskon ulje je, pored Next sokova, jedini proizvod sa ovim priznanjem u Srbiji.

„Iskon ulje neprekidno osvaja nagrade i time kontinuirano potvrđuje svoj kvalitet. Svaka nova nagrada učvršćuje priznanje visokom kvalitetu naših proizvoda, ali istovremeno nas i obavezuje na nove rezultate i uspehe. Biti nagrađen od strane ovako renomirane međunarodne institucije za nas će biti dodatna motivacija i obaveza da ukazano poverenje očuvamo, opravdamo i iznova osvajimo u godinama koje

VICTORIAOIL

dolaze“, izjavio je **Srđan Popov, direktor fabrike Victoriaoil iz Šida**. U aprilu ove godine, Iskon ulje osvojilo je, drugu godinu za redom, i zlatnu statueta za Najbolje iz Srbije, u kategoriji robe svakodnevnog potrošnje - hrana, nagrada koju tradicionalno dodeljuju Ministarstvo spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija, Privredna komora Srbije i dnevni ekonomski list „Privredni pregled“. ■

USPEH NOVOG SAJTA AGROTIMA www.agrotim.rs

Nakon samo mesec dana, novi sajt Agrotima Victoria Logistic zabeležio je 1000 poseta.

Izuzetno nas raduje veliko interesovanje koje ste pokazali za aktuelnosti u poljoprivredi koje Vam plasiramo na dnevnom nivou, a posebno smo zadovoljni ukoliko sadržaj našeg sajta, odnosno način na koji obrađujemo sve korisne teme, utiče na unapređenje Vašeg poslovanja.

Pozivamo Vas da nastavite da posećujete naš sajt i dostavljate nam predloge, sugestije, komentare kako bismo sajt učinili još korisnijim. ■

Posetite www.agrotim.rs,
popunite anketu i osvojite poklon!

CALL CENTAR VICTORIA LOGISTIC AGROTIMA SLAVI GODINU DANA POSTOJANJA

Call centar
Agrotima Victoria
Logistic osnovan

je maja 2013. godine. Od nekoliko poziva nedeljno na početku, danas Call centar beleži desetak poziva dnevno. Primili smo preko 500 Vaših pitanja i dali odgovore na njih, rešili Vaše nedoumice i probleme. Ono što nas

posebno raduje jeste činjenica da kada nas pozovete prvi put, pozivate nas redovno. To je rezultat međusobnog poverenja i želje da napredujemo zajedno. ■

Call centar Agrotima Victoria Logistic je tu zbog Vas!

Zovite nas i dalje na 0800 333-330.

2/3 STAKLENIKA NEISKORIŠĆENO

Prema popisnoj dokumentaciji iz 2012. godine, u Srbiji 542 poljoprivredna gazdinstva poseduju staklenike, ali su oni iskorišćeni svega sa 32 odsto.

Kako je navedeno u publikaciji Republičkog zavoda za statistiku, popisano je 898 staklenika, čiji kapaciteti iznose 1,29 miliona kvadratnih metara, od kojih se koristi samo 409.823 kvadrata.

Registrovano je i da 41.706 poljoprivrednih gazdinstava ima 101.492 plastenika, čiji je ukupan kapacitet 24, 44 miliona kvadrata, koji je daleko bolje iskorišćen nego kod staklenika. Od raspoloživog kapaciteta korišćeno je 23,8 miliona kvadrata, ili 97 odsto.

Najveći procenat staklenika nalazi se u Vojvodini - 37odsto, u regionu Šumadije i zapadne Srbije nalazi se 30 odsto,

Izvor: RTV

zatim slede region južne i istočne Srbije sa 17 i Beogradski region sa 16 odsto.

Najveći procenat plastenika zabeležen je u regionu Šumadije i Zapadne Srbije - 43 odsto, zatim slede region južne i istočne Srbije sa 42 odsto ukupne plastičničke proizvodnje, Vojvodina 10 i Beogradski region sa 5 odsto. ■

IZVEŠTAJ SA PRODUKTNE BERZE AD NOVI SAD ZA PERIOD OD 05.-09.05.2014.

master ekonomista Marina Radić

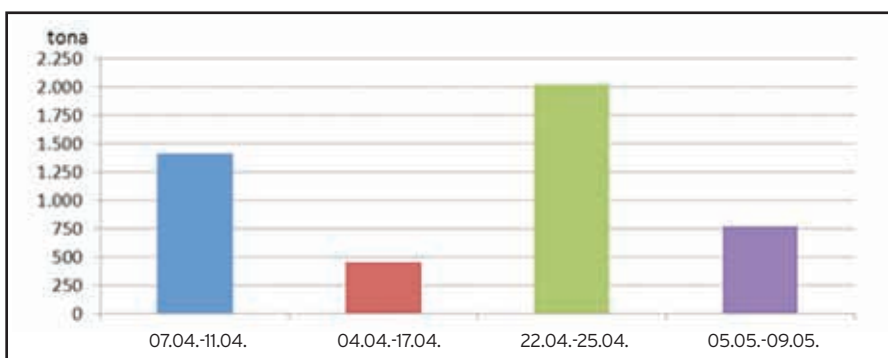
Tržište berzanskih roba na organizovanom berzanskom tržištu u Novom Sadu je nastavilo tronedeljnu stabilnost cena svih roba koje su bile predmet trgovanja na "Produktnoj berzi". Nekome je ta cenovna stagnacija i stabilnost odgovarala, a nekome nije. Ono što sigurno jeste, to je činjenica da istrajavanje cene kukuruza na nivou od oko 17,80 din/kg bez PDV ne odgovara izvoznicima, pa je tako kukuruz kako po broju zaključenih ugovora, tako i po količinskom obimu trgovanja bio na začelju prošlonedeljnog trgovanja, što je za naše tržište pravi kuriozitet. Ukupna obim trgovanja je iznosio 767 tona robe, dok je finansijska vrednost prometa iznosila 24.957.440 dinara.

Pšenica se stabilizovala na nivou od oko 22,00 din/kg bez PDV, što je ujedno i bila pretežna cena trgovanja protekle nedelje. Samo jedan kupoprodajni ugovor je realizovan po ceni od 21,80 din/kg bez PDV, dok su svi ostali kupoprodajni aranžmani sklopljeni po već pomenutoj ceni od 22,00 din/kg, tako da je prosečna nedeljna cena trgovanja iznosila 24,18 din/kg. To je u odnosu na cenu iz prethodne nedelje rast od 0,98%, što samo ide u prilog konstataciji o relativnoj stabilnosti ovog tržišta. Splet tržišnih okolnosti na međunarodnim tržištima je uticao da je cena pšenice protekle nedelje na najvećoj svetskoj robnoj berzi u Čikagu dostigla svoj najviši nivo u poslednjih godinu dana, a koji iznosi 272 dolara za tonu. Da li je ovo najava rasta cene ove robe i na evropskim, pa i našem tržištu pokazaće period pred nama. Nešto veće cenovno pomeranje protekle nedelje na našem tržištu imala je soja. Prosečna cena trgovanja na bazi pet zaključenih ugovora je iznosila 64,92 din/kg i to je rast u odnosu na prosečnu cenu iz prethodne nedelje za 1,75%. Cena se u toku nedelje kretala u rasponu od 58,70 din/kg bez PDV, pa do 59,30 din/kg, što je ujedno i najviša ovosezonska cena ove robe.

Kukuruz je prošle nedelje bio pravi tržišni gubitnik s obzirom da je za ovu robu koja inače ima daleko

najveći tržišni potencijal kod nas bilo najmanje interesa za trgovanjem. Samo dva kupoprodajna ugovora su zaključena, a cena je bila istovetna 19,58 din/kg. U poređenju sa prethodnom nedeljom to je neznatni pad od 0,56%, koji i dalje nije bio dovoljno veliki da više aktivira tražnju, pogotovu onu koja ovu robu kupuje radi izvoza.

Još jedna roba je bila predmet trgovanja na novosadskoj berzi. To je **suncokretova sačma** sa 33% proteina. Njena cena je iznosila 32,76 din/kg. Pregled zaključenih i ponuđenih količina, kao i dijapazon zaključenih i ponuđenih cena poljoprivrednih proizvoda u posmatranom periodu, dati su u sledećoj tabeli:

ROBA	PONUĐENA KOLIČINA (t)	CENA PONUDE DIN/KG SA PDV-OM	ZAKLJUČEN A KOLIČINA (t)	ZAKLJUČEN A CENA DIN/KG SA PDV-OM	PROMENA U ODNOSU NA PRETHODNU NEDELJU
Kukuruz, rod 2013.	2.875	19,47-19,69	50	19,58	-0,56%
Suncokretova sačma min. 33%	100	32,76	100	32,76	-
Pšenica, rod 2013.	575	23,98-24,20	475	23,98-24,20	+0,98%
Soja, rod 2013.	142	64,57-65,23	142	64,57-65,23	+1,75%

PRODEX

Skroman promet na "Produktnoj berzi", neposredno pre i prve nedelje posle prvomajskog praznika, ipak je doneo određena cenovna pomeranja na segmentima tržišta čiji proizvodi participiraju u vrednosnoj korpi PRODEX-a.

Za razliku od cenovnih oscilacija na tržištu kukuruza tokom aprila, početak maja, sa aspekta ovog tržišnog segmenta, donosi cenovnu stabilnost na nivou od 17,80 din/kg, bez PDV-a. Istovremeno tržište pšenice, suncokretove sačme i soje u zrnu, u posmatranom periodu beleže blagi kontinuirani cenovni rast. U odnosu na kraj aprila, pšenica je prvo sa 21,70 din/kg, poskupela na 21,80 din/kg, a zatim i na

22,00 din/kg, bez PDV-a. Suncokretova sačma je, u odnosu na cenu poslednjeg petka aprila meseca, poskupela prvo na 26,60 din/kg, a zatim na današnjih 27,30 din/kg, bez PDV-a. Slična kretanja zabeležena su i na tržištu soje. Početkom nedelje za nama cena je otišla na 58,70 din/kg, da je danas za kilogram soje potrebno platiti 27,30 din/kg, bez PDV-a.

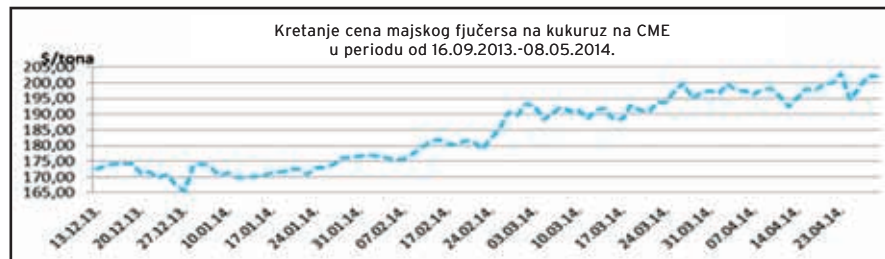
Ovakva blaga poskupljenja na pomenutim tržištima, dovela su indeksnu vrednost PRODEX-a, na današnjih 225,08 indeksnih poena, što je za 1,63 indeksnih poena više, u odnosu na poslednji radni petak meseca aprila. Istovremeno, sa stanovišta maksimalnih vrednosti ovog pokazatelja, to je novi rekord indeksne vrednosti, posmatrano od kraja juna prošle godine.

SVETSKO TRŽIŠTE

Cene poljoprivrednih proizvoda u protekloj nedelji na vodećim robnim berzama:

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP MAJ 2014.

	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Pšenica	260.00 \$/t	265.00 \$/t	268.82 \$/t	268.09 \$/t	266.99 \$/t
Kukuruz	194.48 \$/t	198.10 \$/t	201.96 \$/t	200.86 \$/t	202.04 \$/t

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP

	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Soja zrno, maj 14	544.04 \$/t	540.88 \$/t	537.94 \$/t	533.16 \$/t	541.69 \$/t
Sojina sačma, maj 14	491.20 \$/t	489.10 \$/t	486.60 \$/t	481.30 \$/t	490.60 \$/t

Tokom kraja prošle nedelje na osnovu uzimanja profita i prognoze za bolje setvene uslove u kukuruznom pojasu Amerike, prvenstveno su uticali na pad

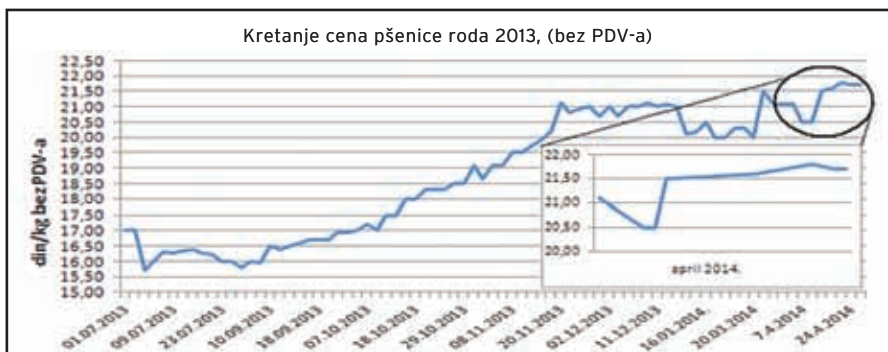
vrednosti, da bi se početkom tekuće nedelje, a usled novih prognoza o dolasku hladnijeg i vlažnijeg vremena trend fjučersa kukuruza obrnuo.

U odnosu na prethodnu nedelju u Budimpešti je došlo do pada cene pšenice sa novim avgustovskim fjučersom za 0,97%, dok je kukuruz sa, takođe novim, ali julskim

fjučersom skuplji za 1,50%. Cena pšenice sa majskom isporukom je u Parizu pala je za 3,14%, dok je junjski fjučers na kukuruz u Parizu pao za 0,27%.

	PŠENICA	KUKURUZ
BUDIMPEŠTA	171.08 EUR/t (features avg 14)	173.38 EUR/t (features jun 14)
EURONEXT PARIZ	208.00 EUR/t (features avg 14)	184.50 EUR/t (features jun 14)

Rast cena žitarica na domaćem tržištu je nastavljen i tokom aprila. Kukuruz i pšenica su nove cenovne pikove zabeležili upravo u ovom mesecu, dok je cena soje bila izrazito stabilna. Preko "Produktne berze" je promovano ukupno 6.538,77 tona robe, finansijske vrednosti 137.206.999,40 dinara. U odnosu na prethodni mesec količinski obim prometa je manji za 16,02%, dok je finansijska vrednost prometa manja za 11,10%. ■

Američka setva kukuruza je početkom nedelje bila na nivou od 29% (19% prošle nedelje, 11% prošle godine i 42% koliko iznosi petogodišnji rekord) i predstavlja nivo koji je neznatno ispod očekivanja trgovine. Generalno dobar napredak setve je prijavljen u većini glavnih proizvodnih oblasti, dok je kontinuirano kašnjenje i dalje prisutno u Minesoti, Ajovi i Severnoj Dakoti.

Vrednosti pšenice su tokom gotovo čitave nedelje imale uzlazni trend vrednosti, i skočile su na nivo blizu 13. mesečnog maksimuma nakon što je vladin izveštaj pokazao pogoršanje stanja useva u SAD-u, kao i zbog rasta zabrinutosti da će doći do smetnje u transportu zbog dešavanja u Ukrajini. Oko 38% useva pšenice u SAD-u je ocenjeno kao loše/veoma loše i predstavlja pogoršanje u odnosu na prethodnu nedelju za 4%. Prognozira se da će američki farmeri zbog niskih temperatura i suše požnjeti najmanji rod ozime pšenice od 2006. godine. U odnosu na kraj prošle nedelje cena majskog fjučersa na kukuruz u Čikagu pala je za 0,46%, dok je cena fjučersa na pšenicu skočila za 2,63%

Američki fjučersi soje zabeležili su pad od 4% u toku tekuće nedelje. Žetva soje roda 2013/14 u Argentini je procenjena na nivo od 55% (67% prethodne godine). Kako je žetva soje u Brazilu u poslednjim fazama, agrarno ministarstvo prognozira proizvodnju 2013/14 na rekord od 90.0 miliona tona (86.1 milion tona izveštaj brazilske agencije za statistiku CONAB iz aprila i 81.5 miliona tona prethodne godine). Vrednost fjučersa na soju u Čikagu je u odnosu na kraj prošle nedelje u padu za 3,27%, dok je cena fjučersa na sojinu sačmu manja za 1,86%.

SVETSKE BERZANSKE AKTUELNOSTI

berzanski analitičar Željko Nikolić

Tokom marta i aprila nastavljen je trend skoka cena žitarica i uljarica na svim svetskim berzama.

Među najvažnijim uzrocima skokova cena, mogu se istaći kao prvi, neprestano dobra tražnja Kine za uvozom US soje i sačme, što je zabrinulo tržište da će se US zalihe na kraju ove sezone dodatno smanjiti, i drugi, stalna briga oko vremenskih uslova za US pšenicu. Ne treba zaboraviti i činjenicu da su dodatno i dalje nesmanjene tenzije i rastuci sukobi u Ukrajini doprineli permanentnom rastu cena.

Tržište se danas okreće stanju setve novog roda i u centru pažnje je sporiya

setva US kukuruza. U US je do 4. maja zasejano 29% od planiranih 37,1mln ha površina pod kukuruzom, što je kašnjenje u odnosu na prosek od 42% u istom periodu prošle godine. U isto vreme zasejano je 5% soje u odnosu na prosečno posejanih 11% u istom periodu prošle godine. Ukoliko US kukuruz ne bude zasejan u optimalnom roku, do polovine maja, povećavaju se šanse da na tim poljima bude zasejana soja, što može dovesti do pada cena ove uljarice.

Početak maja doneo je nova otkazivanja kineskih kupovina US soje i uvoz južnoameričke uljarice u US, što je smanjilo brigu za niske US zalihe i oborilo cene na berzi u Čikagu. Cena starog roda soje na berzi u

Čikagu je tokom aprila dostigla 405eur/t što je najviši nivo od leta 2013. godine, da bi početkom maja skliznula na blizu 380eur/t.

Novi rod soje je takođe tokom aprila dostigao najviši nivo cena od septembra 2013. godine i to od 330eur, da bi početkom maja cena novog roda pala na 320eur/t.

Na berzi u Parizu novi rod kukuruza je skočio do 195eur/t što je najviše od leta 2013., a ovih dana se trguje blizu 190eur/t. Novi rod pšenice je dostigao 210eur/t, najviše od prošlog leta, i sada se trguje oko 205eur/t.

Povoljni vremenski uslovi širom EU donose očekivanja velikog roda. ■

USDA procena US setve 2014/15

mln ha	2014	prosečna procena	USDA feb 2014	2013
Pšenica	22,6	22,8	22,5	22,7
Kukuruz	37,1	37,5	37,2	38,6
Soja	33,0	32,8	32,2	31,0

Agrotim
VICTORIALOGISTIC

CALL CENTAR

Besplatnim pozivom na

0800 333-330

iz fiksne i svih mobilnih mreža,
od ponedeljka do petka, od 8 do 16 h
lako i brzo dolazite do saveta, pomoći i rešenja nedoumica.

info +

KOREKTIVNA ZAŠTITA USEVA OD KOROVA

Količina padavina iz prethodnog perioda povoljno je uticala ne samo na gajene biljke već i na ponike svih vrsta korova čija će brojnost biti znatna na mnogim lokalitetima. Očekuje se pojačano nicanje svih vrsta korova naročito teških i problematičnih vrsta korova kao što su ambrozija, abutilon, čičak, sirak, kereće grožđe. Preporuka je da se obidu i pregledaju usevi, utvrdi

brojnost korova po jedinici površine te odredi herbicid i doza potrebna za suzbijanje istih. Obratiti pažnju na fazu porasta korova od koje zavisi vreme primene herbicida i doza preparata.

Najbolje rezultate dala je dvokratna primene herbicida čime se uništavaju svi ponici korova, pre svega iz razloga njihovog neujednačenog nicanja. ■

PRIMENA AZOTNOG ĐUBRIVA FORTE

Poljoprivredni proizvođači koji planiraju da zajedno sa međurednim kultiviranjem kukuruza, specijalnim ulagačima primene i azotno đubrivo FORTE, isto mogu upotrebiti i za prihranu kukuruza. Tačna količina primene FORTE azotnog đubriva zavisi od količine azota (N) koja je primenjena u predsetvenom periodu i njene količine u zemljištu. Na osnovu dosadašnjih analiza količina FORTE đubriva se može kretati od 100kg/ha do 200 kg/ha. ■

SUZBIJANJE KOROVA U SOJI HERBICIDOM CORUM

Herbicid CORUM primenjuje se u soji za suzbijanje problematičnih korova: ambrozija, abutilon, kereće grožđe, tatula, gorušica, štir (uključujući i otporan - pogledati bilten „Za

našu zemlju“ iz aprila maseca), i značajno utiče na redukciju travnih korova.

OSNOVNA PREPORUKA je da se herbicid CORUM primenjuje DVA PUTA, a doza primene zavisice od faze porasta korova i njegove brojnosti. Prvi tretman radići sa 0,7-0,8-0,9 l CORUMA po hektaru uz okvašivač Dash (dozu određujete sami na licu mesta), a kada će biti drugi tretman sa CORUMOM, zavisice od vremena u periodu posle tretmana i brojnosti novih ponika korova. ■

Za sve informacije, savete i eventualne nedoumice, pozovite stručnu službu AGROTIM-a VICTORIA LOGISTIC.

Naši stručnjaci su Vam na raspolaganju.

Duško Marinković 063/432-613
Stevan Dragin 063/102-5483

Gojko Stolić 063/103-6639
Milomir Gostimirović 063/103-1049
Veljko Jović 063/101-4827

Radmila Filipović 063/606-692
Vladan Starovlah 063/489-057

NOVI PROGRAM MINERALNIH ĐUBRIVA

ZA PREDSTOJEĆU SEZONU 2014/2015

u ponudi Victoria Logistic i fabrike đubriva Fertil iz Bačke Palanke

Za predstojeću sezonu, a na osnovu analiza zemljišta, preporuka za đubrenje određenih biljnih vrsta i potražnje sa tržišta Srbije, Victoria Logistic doo Novi Sad i Fabrika mineralnih đubriva Fertil iz Bačke Palanke, poljoprivrednim proizvođačima i svim poslovnim partnerima predstavlja novi program osnovnih mineralnih i azotnih đubriva:

Osnovna mineralna đubriva	
- NPK 9:15:15	- NP 20:20
- NPK 5:16:24	- NP 10:20
- NPK 5:24:16	- NK formulacije
Azotna đubriva	
- Forte 20	- Forte 30

Mineralna đubriva NP formulacija u različitim odnosima azota i fosfora su

predviđena za zemljišta koja su dobro obezbeđena kalijumom, a imaju nizak sadržaj fosfora. Ova đubriva su prvenstveno namenjena za osnovno đubrenje, a moguće ih je uspešno koristiti i u predsetvenom periodu pred predsetvenu obradu ili uz setvu ako se ispuni uslov da budu unešena u zemljište.

Potrebno je napomenuti da je, kao što i sam naziv đubriva - osnovno mineralno hranivo govori, iste potrebno primeniti pred osnovnu obradu jer na taj način najbolje iskorišćavamo sva hraniva neophodna za nesmetani rast i razviće biljaka tokom vegetacije. Različiti odnosi azota i fosfora kao primarnih hraniva, i sumpora kao sekundarnog, u paleti Fertilovih NP formulacija, omogućavaju nam pravilnu ishranu gajenih biljaka prilagođenu njihovoj dužini vegetacije i njihovim potrebama. Sa ovakvim đubrivima se na zemljištima siromašnim u

fosforu i dobro obezbeđenim kalijumom postiže brz porast, pravilan razvoj i ishrana gajenih biljaka koje daju stabilan prinos.

NK formulacije predviđene su za uspešno gajenje biljaka na zemljištima koja su dobro obezbeđena ili imaju fosfor u suvišku, a u isto vreme su siromašna kalijumom ili pak za ishranu gajenih biljaka koje imaju povećanu potrebu za kalijumom, poput voća, povrća i korenasto krtolastih ratarskih gajenih biljaka. ■

PROGNOZA VREMENA

Za period od 12. maja 2014. do 01. juna 2014. godine sa verovatnoćama

Datum izrade prognoze: 06. 05. 2014.

Period	Odstupanje srednje sedmodnevne temperature, min. i max. temperature	Verovatnoća	Minimalna temperatura	Maksimalna temperatura	Odstupanje sedmodnevne sume padavina	Verovatnoća	Sedmodnevna suma padavina
	(°C)		(°C)	(°C)	(mm)		(%)
12.05.2014. do 18.05.2014.	U većem delu Srbije ispod višegodišnjeg proseka	80	Od 9 do 14 Između 1000 m i 1600 m nadmorske visine od 2 do 6	Od 19 do 24 Između 1000 m i 1600 m nadmorske visine od 10 do 18	U Vojvodini i zapadnoj Srbiji iznad višegodišnjeg proseka	80	Od 5 mm do 15 mm
					U većem delu Srbije iznad višegodišnjeg proseka		60
19.05.2014 do 25.05.2014.	U Negotinskoj krajini ispod višegodišnjeg proseka	50	Od 10 do 15 Između 1000 m i 1600 m nadmorske visine od 3 do 9	Od 21 do 25 Između 1000 m i 1600 m nadmorske visine od 11 do 19	U Vojvodini i Zapadnoj Srbiji iznad višegodišnjeg proseka	40	Od 10 mm do 15 mm U planinskim predelima lokalno do 25 mm
	U Vojvodini u granicama višegodišnjeg proseka	60					
	U ostalim delovima Srbije u granicama višegodišnjeg proseka	40			U većem delu Srbije u granicama višegodišnjeg proseka		
26.05.2014. do 01.06.2014.	U celoj Srbiji u granicama višegodišnjeg proseka	40	Od 11 do 16 Između 1000 m i 1600 m nadmorske visine od 4 do 19	Od 23 do 28 Između 1000 m i 1600 m nadmorske visine od 12 do 19	U celoj Srbiji u granicama višegodišnjeg proseka	40	Od 5 mm do 15 mm u planinskim predelima lokalno do 25 mm

primer
dobre prakse

AGRO-ZRNO, PERLEZ

U ovom broju Vam predstavljamo zemljoradničku zadrugu „Agro-zrno“ Perlez koja je osnovana 2006. godine, a od 2007. počela sa ugovaranjem poljoprivredne proizvodnje, kada je započela i saradnja sa kompanijom Victoria Logistic. Tri godine nakon osnivanja, vlasnici zadruge otvaraju poljoprivrednu apoteku i prodavnicu stočne hrane u kojima se snabdeva 300 kooperanta zadruge.

Osnovna delatnost zadruge i kooperanata je proizvodnja ratarskih useva: pšenice, suncokreta i kukuruza. Mali broj kooperanata se odlučio za bavljenje povrtarstvom, odnosno plasteničkom proizvodnjom. Prosečna površina zemlje koju kooperanti poseduju je 50 jutara. Sama zadruga ima malo zemlje u svom vlasništvu, već uzimaju državnu zemlju u zakup. „Agro-zrno“ sa svojim kooperantima obrađuje ukupno oko 3.500ha zemlje, što je značajan udeo obzirom na činjenicu da ukupan atar sela Perlez pokriva oko 12.000 ha.

Zadruga poseduje otkupno mesto u Perlezu kapaciteta do 3.000t robe, podno skladište sa 4 nivoa, a nedavno je otvoreno i otkupno mesto u Farkaždinu sa novom kamionskom vagom od 50tona. Prema rečima **direktora Gorana Stajića**, kooperanti su dobro opremljeni poljoprivrednom mehanizacijom pa nema potrebe da im zadruga vrši ratarske usluge. „Ono što im „Agro-zrno“ nudi jeste edukacija“, kaže Goran, i dodaje da je znanje koje dobijaju od zaštitara i poljoprivrednih tehničara koji daju preporuke za pravilno korišćenje mineralnog đubriva i pesticida - od neprocenjivog značaja.

„Agro-zrno“, zadruga sa osam zaposlenih, i pored toga što je kako kažu „mala“, ima želju da nastavi uspešno poslovanje. Cilj im je da, uz pravilnu primenu agrotehničkih

mera poput npr. navodnjavanja, zemljište koje obrađuju maksimalno iskoriste i povećaju prinose. Njihov petogodišnji plan investicija akcentuje, pre svega, povećanje skladišnih kapaciteta izgradnjom skladišta ili podnog silosa u Farkaždinu, što će direktno zavisiti od finansijske situacije zadruge.

Kao dosta dobru i za njih značajnu, direktor Goran ističe dugogodišnju saradnju sa kompanijom Victoria Logistic. O tome Goran kaže: „To je saradnja koja nam puno znači, na koju se možemo uvek osloniti, a koja se zasniva na uzajam-

nom poverenju, uvažavanju, poštovanju i održavanju svake reči koja se dogovori. Victoria Logistic nam prodaje mineralno đubrivo, pesticide, semena, a kupuje od nas gotove proizvode. Takođe, finansijska pomoć koju nam pružaju, a konkretno prilikom kupovine vage prošle godine, i koju ćemo otplatiti kroz reproviziju, potpuno besplatno, pomaže nam da stalno unapređujemo svoje poslovanje. Verujemo da će ta saradnja u

budućnosti biti samo još bolja i veća“. Taj prostor za saradnju Goran posebno vidi u bitnim oblastima, kao što su analiza zemljišta i sledljivost u poljoprivredi.

„Većina naših kooperanata, na žalost, nije radila analizu zemljišta, niti vode knjigu polja i zbog toga prave mnoge greške. Na primer, naše zemljište je bogato kalijumom, a oni na njemu primenjuju i dalje mineralno đubrivo sa kalijumom. Zbog toga im se javlja suvišak kalijuma u zemlji i dobijaju lošije prinose. Iz tog razloga dolazi i do nezadovoljstva poljoprivrednih proizvođača, a to vodi i pogoršanju kvaliteta zemljišta za narednu setvu. Zbog toga smo mi voljni da se uključimo u organizaciju prezentacija Agrotima na kojoj bi proizvođačima edukacijom ukazali na moguće greške i propuste, kao i na načine kako da to isprave da bi im poljoprivredna proizvodnja u narednim godinama bila visoko akumulativna“, piče nam Goran Stajić.

Na kraju, Goran dodaje: „Ne možemo se ovde pohvaliti korišćenjem Interneta, ali se zato svakog meseca traži „broj više“ biltena „Za našu zemlju“. Mislim da je i osnivanje Call centra Agrotima odlična ideja. Vrlo je praktičan, jer i kada mi kao zadruga ne možemo odmah da damo neki savet, vrlo brzo i lako naši kooperanti dobijaju savet potpuno besplatno pozivom ovog centra koji je svakodnevno dostupan.“ ■

sa terena

MEĐUREDNO KULTIVIRANJE

dr Duško Marinković

Izgled zemljišta pre obrade

U narednom periodu proizvođače očekuje jedna od najznačajnijih mera borbe protiv korova, međuredna kultivacija. Pored mehaničkog uništavanja korova, ovom agrotehničkom merom vrši se provetravanje, razbijanje pokorice i rahljenje zemljišta.

aerobnim uslovima bila usvojiva od strane gajene biljke, u anaerobnim uslovima prevode se u otrovni-toksični sumpor vodonik, što dovodi do propadanja gajenih biljaka.

Razbijanje pokorice i rahljenjem zemljišta prekida se kapilarni sistem, čime se smanjuje gubitak vlage iz zemljišta putem evaporacije.

Zbog svega navedenog međuredna kultivacija je nezamenjiva mera nege.

Uspeh međuredne kultivacije zavisi od određenog broja faktora kao i kod svih drugih agrotehničkih mera. Ova mera daće dobre rezultate ako korovi koji se uništavaju nisu isuviše veliki, a zemljište adekvatno vlažno. Kultiviranjem se uspešno uništavaju korovi koji se zbog svog porasta ne bi mogli uništiti hemijskim preparatima u normalnim

genetski nemođifikovanim usevima (izuzev imi hibrida). Kultiviranjem suviše vlažnog zemljišta narušava se mrvičasta struktura. Nakon kultivacije zemljište treba da bude što ravnije, da površina zemljišta koja odaje vodu bude što manja. ■

Izgled mašine za razbijanje pokorice

Obezbeđivanje bolje provetrenosti zemljišta pogoduje aerobnim mikroorganizmima, što dovodi do veće mineralizacije organske materije u zemljištu i povećane aktivnosti korena gajenih biljaka. Izostavljanjem ove agrotehničke mere, posebno na zemljištima težeg mehaničkog sastava, u toku vegetacije dolazi do stvaranja anaerobnih uslova, istiskivanjem vazduha iz zemljišta. U ovakvim uslovima razvijaju se anaerobni mikroorganizmi koji dovode do niza negativnih procesa u zemljištu. Razlaganjem azotnih jedinjenja do elementarnog azota, ovaj hranljivi element postaje nedostupan za gajene biljke i gubi se iz zemljišta u gasovitom obliku.

U anaerobnim uslovima takođe se remeti i snabdevanje biljaka sumporom. Jedinjenja sumpora koja bi u normalnim

Obradeno zemljište

POVEĆANJE PRINOSA PRIMENOM KULTIVIRANJA

dipl. ing. Vladan Starovlah

Posle kiša koje smo imali tokom aprila i prve nedelje maja meseca, potrebno je da, čim to zemljišni uslovi dozvole, primenimo najznačajniju agrotehničku meru - međuredno kultiviranje.

Kukuruz

Prvu međurednu kultivaciju kukuruza moguće je otpočeti rano, čim se ukažu redovi, ako je to neophodno. Kako se ne bi oštetio koren mladih biljaka, pri prvoj kultivaciji, ostavlja se zaštitna zona od 10-12 cm, a dubina obrade takođe može biti od 10-12 cm. Brzina kretanja agregata treba da je manja kako ne bi došlo do zatrpavanja mladih biljaka kukuruza. Prilikom druge kultivacije kukuruz treba da ima 5-7 listova, i tada povećavamo zaštitnu zonu na 15-20 cm, a smanjujemo dubinu na 6-8 cm. Brzina kretanja traktora se može povećati. **Svakom narednom kultivacijom, širina zaštitne zone se povećava, a dubina prodiranja radnih organa smanjuje. Kultivacija se može obavljati sve dok traktor sa kultivatorom ne počne da ugrožava usev (zbog njegove visine) svojim kretanjem po njivi.** Preporuka naše stručne službe je da se u toku vegetacije kod kukuruza izvrše dve međuredne obrade. Broj međurednih kultivacija zavisi od zakorovljenosti parcele i stanja zemljišta (pokorice, zbijenosti...).

Primenom kultiviranja kao važne agrotehničke mere u kukuruzu, na parcelama se može povećati prinos zrna kukuruza i od 500 kg/ha.

Suncokret

Prva međuredna kultivacija treba da počne kada suncokret ima 1-2 para pravih listova. Zaštitna zona pri kultivaciji treba da je 20 cm, a dubina prodiranja radnih organa 5-6 cm. Druga kultivacija se vrši dve nedelje posle prve. Ukoliko je rizomski sirak uništavan herbicidima, treba sačekati da se korovske biljke osuše. Preporuka naše službe je da se kod suncokreta

izvrši jedna međuredna kultivacija ukoliko na parceli postoji problem sa korovima ili pokoricom. Ranije se smatralo da ovom agrotehničkom merom ne utičemo na značajnija povećanja prinosa suncokreta. Nova istraživanja govore da, jednim međurednim kultiviranjem, u proizvodnim uslovima, možemo povećati prinos suncokreta za oko 200 kg/ha. Uništavanje organske materije zemljišta neminovno dovodi do bržeg stvaranja pokorice i lošijih vodno vazdušnih osobina zemljišta te je na većini tipova zemljišta, međuredna kultivacija uticala na povećanje prinosa zrna suncokreta.

Soja

Uobičajeno je da se usevi soje kultiviraju dva puta u toku vegetacije. Prvi put se soja kultivira kada ima formirane prve stalne listove. Soja se može kultivirati više puta, sve do „zatvaranja polovine međureda“. Međurednim kultiviranjem poboljšava se funkcionisanje kvržičnih bakterija, što se pozitivno odražava na visinu prinosa soje. Kada se kultivira prvi put, radni organi kultivatora mogu biti bliže redovima, a dubina treba da bude oko 10 cm. U narednim kultivacijama mora se voditi računa o razvoju korenovog sistema, te je preporučljivo da se ide na manju dubinu (6-7cm drugi put, svaki naredni 4-5cm), a da zaštitna zona bude šira, kako ne bi došlo do oštećenja korenovog sistema i stabla biljaka. Prilikom kultivacije, dubina rada radnih organa treba da bude ujednačena.

Preporuka naše službe je da se kod soje izvrše 2 do 3 međuredna kultiviranja, jer soja najbolje reaguje na ovu meru povećanjem prinosa zrna po hektaru.

Osnov ovakve reakcije je u simbiozi između korena i mikroorganizama. Bolja provetrenost zemljišta, doprinosi povećanju broja formiranih kvržica na korenu soje, odnosno povećanju količine azota koji biljci stoji na raspolaganju. Ujedno je biljkama tokom vegetacije na raspolaganju veća količina vlage u zemljištu. Primenom međuredne kultivacije moguće je pozitivno uticati na povećanje prinosa zrna soje za oko 300 kg/ha. ■

POTREBE RATARSKIH BILJAKA ZA VODOM

dipl. ing Dragan Stevović

Dve važne činjenice po pitanju sadržaja vlage u zemljištu za ovu sezonu treba da budu napomenute:

- Nedostatak rezervi zimske vlage koji se kretao u intervalu od 120 do 180mm po m²
- Stvarne potrebe biljaka za vlagom po mesecima za postizanje zadovoljavajućih prinosa

Iako je u proteklom mesecu palo između 52.8-189.6mm padavina u zavisnosti od regiona, njihov raspored je bio veoma različit.

Agrotehnička mera - navodnjavanje

Potrebe za vodom KUKURUZA I SOJE

Kukuruz: dobro podnosi sušu jer ima dobro razvijen korenov sistem koji prodire u dublje slojeve zemljišta. Sama biljka je prilagođena za što bolje iskorišćenje vlage, list je postavljen tako da se voda prilikom padavina sliva niz list i stablo i dospeva u zemljište u zoni gde je biljka lako usvaja.

Potrebe za vodom u pojedinim mesecima: ukupno 450-530mm, april do 20mm, maj 30-70mm, jun 120-130mm, jul 110-120mm, avgust 105-120mm, septembar 50-60mm, oktobar do 35mm. Dnevna potrošnja 3-3,5mm maksimalni 4-8mm.

Soja: ima umerene potrebe prema vodi, u prvom delu vegetacionog perioda ona je dosta otporna prema suši,

i više joj odgovara suvo i toplo vreme. Njen korenov sistem može ići na dubinu od 1-1,5 m.

Potrebe soje za vodom u pojedinim mesecima: ukupno 450-480mm, april 10-40mm, maj 30-60mm, jun 90-110mm, jul 100-125mm, avgust 100-125mm, septembar 50-80mm. Dnevne potrebe 1-4mm, maksimalna potrošnja do 5,5mm.

Uticaj viška vode na polje soje

KOLIČINA PADAVINA I UTICAJ NA BILJKE

Padavine koje su zahvatile našu zemlju od 29. aprila do 05. maja, kao i u prvoj polovini maja, po količini su bile veoma različite i kretale su se od 52-194 mm. Padavine su često bile i lokalnog karaktera te primere prikazanih vrednosti treba uzeti sa rezervom. Puno je primera da je na rastojanjima od svega nekoliko kilometara u atarima i regionima bila potpuno različita količina padavina. Evo nekih primera:

Novi Sad: 189,6 l/m ²	Pančevo: 52,8 l/m ²
Bačka Topola: 100,2 l/m ²	Ruma: 134,2 l/m ²
Vrbas: 60,6 l/m ²	Senta: 98,2 l/m ²
Vršac: 129,6 l/m ²	Srem. Mitrovica: 113,8 l/m ²
Zrenjanin: 90,2 l/m ²	Sombor: 106,8 l/m ²
Kikinda: 62,4 l/m ²	Subotica: 94,4 l/m ²

Svakako da su padavine dobro došle svim usevima, ali je u narednom periodu potrebno nastaviti sa sprovođenjem agrotehničkih mera kako bi biljke mogle nastaviti svoj rast i razviće. ■

RĐA PŠENICE I UTICAJ KOLIČINE AZOTA NA NJENU POJAVU

dipl. ing Radmila Filipović, dr Duško Marinković

Parcela Poljoprivredne škole u Futogu

Povoljni vremenski uslovi kao što su blaga zima i toplo proleće, kao i konstantna smena toplih dana sa čestim padavinama, omogućili su pojavu i širenje mnogih gljivičnih oboljenja. Pored vremenskih uslova, na brzinu širenja i smanjivanje prirodne otpornosti biljaka prema bolestima, u velikoj meri uticao je i sadržaj azota (N) u zemljištu. Ovaj hranljivi element posebno negativno utiče na otpornost gajenih biljaka ukoliko se u zemljištu nalazi u količinama koje su veće od potrebnih.

Postavlja se pitanje:
Zašto je to tako?

Odgovor na ovo pitanje je jednostavan a glasi: **Zato što biljke koje su se formirale u ovakvim uslovima, povećavaju broj parenhimskih, a smanjuju broj sklerenhimskih ćelija, čime biljka postaje sunderastija i mekša. Kroz ovako formirane biljne organe, patogeni daleko lakše prodiru i ostvaruju zarazu.**

Primer se može videti na parcelama na kojima je primenjena veća količina

Slika 1 Netretirana pšenica

N od optimalne, gde je uočen veći „napad“ bolesti. Bolesti su se ranije javile i brže napredovale (slika 1). Na parceli Poljoprivredne škole u Futogu na kojoj je primenjena optimalna količina N, prva primena fungicida obavljena je 01.04.2014., a druga primena fungicida obavljena je 08.05.2014. godine. U ovoj proizvodnoj godini primenom sa samo dva fungicidna tretmana uspeali smo da sačuvamo pšenicu od ozbiljnijih oštećenja (slika 2).

U svim regionima gde se gaji pšenica i ječam, među najzastupljenijim oboljenjima upravo je **rđa (koju izaziva patogen *Puccinia recondita*)**. Ova gljiva deluje veoma destruktivno i može da prouzrokuje velike štete u kratkom vremenskom intervalu.

Slika 2 Tretirana pšenica - minimalna oštećenja

Bolest se prepoznaje po žutordastim pegama koje se šire po listovima. Pege su raširene kako po listovima, lisnim rukavcima, isto tako i po stablu. U početku su pege žučkaste, a sa razvojem parazita dobijaju rđastu boju po kojoj je gljiva i dobila naziv. Razbacane su kako po licu tako i po naličju lista. Ova vrsta ima prelaznu biljku domaćina i prezimljava teleutosporama. Prezimele teleutospore klijaju u bazid, na kojima se obrazuju bazidiospore koje vrše infekciju prelaznog domaćina. U toku ciklusa obrazuju se spore (ecidiospre) koje vrše zarazu pšenice. U širenju spora, veliku ulogu igraju kiša i vetar. U okviru pega formiraju se uredosorusi sa uredosporama koje omogućavaju širenje parazita.

Jako obolelo lišće postaje hlorotično i prevremeno odumire. Takvo lišće vrlo brzo gubi vodu, tako da 5-10 % zaraženog lišća povećava 50-100 puta isparenja. **U slučaju velikih zaraza pšenice sa rdom lista, prinosa može biti smanjen čak i do 50 %.**

Analizama zemljišta za potrebe N-min metode, utvrđeno je da se intenzitet napada od strane ove gljive razlikuje kod useva gde je primenjena veća, neadekvatna količina azotnog đubriva. ■

Azotno đubrivo

FORTE

FERTIL

Agrotim

 VICTORIALOGISTIC

Zbog čega treba koristiti đubrivo Forte:

- laka primena
- visok kvalitet
- proizvedeno najsavremenijom tehnologijom
- prilagođeno specifičnim uslovima zemljišta i uzgajanih useva
- uz povoljnu cenu, dobijate bolji prinos na Vašim njivama i finansijsku dobit.

AGROTIM VICTORIA LOGISTIC, Hajduk Veljkova 11, 21112 Novi Sad; tel. +381 21 4886 543, fax +381 21 4895 490
CALL centar 0800 333 330, www.agrotim.rs